

K. BOUTER

GIERIGE CIES VAN DE WITHOEF

L. OPDEBEEK

UITGEVER

ANTWERPEN

K. Bouter

Gierige Cies van de Withoef

Pentteekeningen van
E. VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

1927

Wat gaan wij nu met dat goud doen? vroeg Fons (blz 12.)

GIERIGE CIES VAN DE WITHOEF.

Cies van de Withoef had heel zijn leven hard gewerkt. Zijn vingers stonden kromen zijn lichaam was naar de aarde gegroeid.

Hij had den grond lief, die beschaduwde was door zijn gestalte. De vader van Cies was een boer geweest en diens vader en grootvader waren allen gewonnen en geboren op de plek, waar Cies' landerijen lagen en de Withoef stond. Cies en zijn grond, de grond en Cies en zijn voorouders waren één. De oogen van Cies waren lichtblauw als de hemel op een warmen hooidag. De winden, de zon, de regen, de sneeuw, het wel en wee der wisselende elementen hadden zijn gelaat verweerd en berimpeld, maar zijn zuchten en wenschen en betrachtingen, de dorst om geld te winnen, hadden hun hard en stug merker op gedrukt. Door vele geslachten beploegd, gezuiverd, bemest, lagen de akkers en de velden vei en vruchtbaar, doordrenkt van 't zweet.

Hardlabeur, woekerwerk hadden Cies tot een rijken boer gemaakt. De duïten met zijn zweet gewonnen, borg hij zorgvuldig een voor een weg. De dorst naar het geld maakte hem gierig; hij was ongenadig voor zich zelf, ongenadiger nog voor den arme. Zichzelf schonk hij slechts het onmisbare en geen behoeftige dierf nog bij hem aan te kloppen.

In geheel Vlaanderen leefde er zoo'n gierigaard niet als hij; men noemde hem Gierigen Cies. Nooit zette hij een voet in de herberg en met schrik zag de boer de kermis naderen, wanneer

hij zijn familie moest onthalen op varkenspens, saucies en rijst-pap.

Wanneer hij in het dorp kwam, riepen de straatjongens hem zijn vrekkingheid achterna. Het deed Cies veel pijn, want, behoudens zijn overdreven gierigheid, was hij geen slechte vent.

De Withoef stond een eindje buiten het dorp. 't Was een groot huis, met een verdiep. De muren waren wit gekalkt en de vensters en blinden rood en groengeschilderd. Zware ijzeren staven stonden voor ieder raam en de voor- en achterdeuren waren van zware grendels voorzien. Er lag een uitgestrekte boomgaard voor de hoeve, beplant met groote, knoestige appelboomen. De boomgaard was afgesloten van den straatweg door een breede, diepe gracht, boordevol gevuld met een helder waterke, waarin eenden zwommen. Tusschen twee oude, arduinen pijlers hing een groot ijzeren hek, eveneens wit beschilderd.

Zekeren Zondag in Juni, na den noon, stond Cies op de werf en bekeek zijn velden, zijn huis, zijn boomgaard en zijn tuin. Het graan groeide zienderoog, de weiden lagen versch groen, vol boter- en sleutelbloemen, de fruitboomen beloofden een rijken oogst, het vee in de stallen was gezond en op de zolders lag het graan van den vorigen oogst opeengestapeld dat de balken nauwelijks den last konden dragen.

Een stille monkeling van tevredenheid verscheen op den ouden mond van den boer.

Nu stak Cies het groene hekken open van den tuin en hij zag al de kleuren en hij rook al de geuren van de vele bloemen in de schoonheid van de zon. Er stonden al Leliën open, groote, witte kelken op stevige, bebladerde stengels en Duizendschoonen met de macht, in allerhande kleuren, alsook Pioenen, rood als bloed, neerhangend onder de zwaarte van hun schoonheid en witte, geurende Anjelieren en fijne, rilde Steenbreek, zoo delikaat van bloem dat er geen schilder was die haar op doek kon brengen. De paadjes waren afgezet met palm en daarachter keken al de koppekes uit van honderden Viooltjes.

Cies zag hoe alles propertjes lag, weelderig, en fijn-gereven. Hij was een kind van de natuur en alles wat rein was en groeide in weelde en in sterkte bekoorde hem.

Toen Cies dit alles had gezien, wierp hij een oogslag in de stallen, waar alles blonk van reinheid. Hij zag zijn zware paarden en zijn blinkende koeien en hij hoorde, tegen de planken van het afgesloten hok, den plompen bons van de luie varkens.

Dit alles verblijdde hem en hij scheen gelukkig.

Nu ging hij in huis, naar het Zondagsche kamerke, waar een zetelstond, waar hij, bij zon- of feestdag, na den maaltijd, een uiltje ving. Er lag een tapijtje op den vloer en een Perzische sjaal over de tafel, een mozaïek van roode kleuren. En in den hoek stond een zware, met ijzeren platen beslagen koffer, waar de schat van Cies inlag. De boer nam den sleutel, die aan een ijzeren ketting hing, dat aan een der knopen van zijn ondervest was vastgehecht en draaide hiermede driemaal in het slot, verzette een paar ronde cijfersloten en de kist sprong open. De koffer lag vol geld, allemaal gouden geld, gewonnen met het zweet van zijn ouders en zijn eigen zweet. Zijn oogen tintelden toen hij dien rijkdom zag. Hij greep een poote en liet de stukjes, als tarwe, door zijn vingers glijden.

Almeteens hoorde Cies een kloppen en hij smees angstig de kist toe en draaide het sleuteltje er af. Hij luisterde, want hij wist niet van waar dit kloppen kwam. De hond lag rustig in zijn hok en hij zag noch hij hoorde iemand. Daar werd nogeens geklopt, maar nu hoorde Cies dat het niet op de voordeur was, maar op de deur van zijn harte. En, toen dit harte openging, hoorde hij een stem, die tot hem sprak :

— Cies ! Cies ! gij zijt rijk, schatrijk ! Maar zijt ge hiermede gelukkig ? Hebt ge uw noodlijdenden evennaaste van uw geld meegedeeld ? Hebt gij den nood van den arme gelenigd ? Hebt gij de dorstigen gelaafd en de hongerigen gespijst ? Hebt gij u vergenoegd met hetgeen gij gewonnen hebt en niet steeds meer en meer verlangd ? Gij hebt uw gansche leven gewerkt om u te verrijken, om geld te verdienen, dat gij in uw koffer hebt opeengestapeld, steeds belust naar goud ! Cies ! Cies ! Hebt gij tevredenheid gezocht door het gebruik van uw schatten ? Weet dan dat het moeilijker is voor een rijke in den hemel te komen dan voor een kemel door het oog eener naald te kruipen.

De stem zweeg, maar nu hoorde Cies zijn harte antwoorden, luidop, zooals hij nooit zijn hart had hooren spreken en hij ieder woord duidelijk verstaan kon :

— Ik was slecht en hardvochtig voor mijn evennaaste, slecht en hardvochtig voor mezelf. Ik had niemand lief, ook mezelf niet. Kwam er een ongelukkige tot mij, dan antwoordde ik : « doe als ik en werk ». Ik heb nooit aan de zaligheid mijner ziel gedacht, ik had de aarde lief en besteedde al de minuten van mijn leven om haar te doen opbrengen om mij te verrijken : ja, had ik al de schatten der wereld kunnen verdienen, dan nog zou ik naar nog meer goud verlangd hebben. Ik ben rijk en niet gelukkig !

Toen Cies zijn hart aldus hoorde spreken, ontstelde hij hevig. Het sloeg gelijk in zijn beenen en hij moest in den zetel gaan zitten of hij zakte door zijn knieën.

Terwijl hij daar zoo zat te dubben en te rillen en het zweet van zijn voorhoofd droppelde, heerschte er in het huis van zijn naasten gebuur veel armoede en wanhoop. Zoo rijk Cies was, zoo arm was de buurman, ja, hij was zoo arm als Job. Hij bezat vele kinderen en zijn vrouw was al lang aan 't sukkelen en lag nu sinds enkele dagen te bed; de man moest tehuis blijven om wat orde in den troep bengels te houden en toen kreeg hij nog armoede als een ongewenschten gast in huis. Het brood was op, de kinderen schreiden van den honger en de zieke moeder, wier geelaat grauw en bleek zag van miserie en ziekte, schreide met hen mede.

De vader kon het niet meer aanzien en nam een besluit.

— Mijn buurman, zei hij, is rijk, maar gierig als de dood. Ik geloof niet dat hij mij zal helpen, maar ik mag toch niets onverlet laten om mijn kinderen wat te eten te geven. Ik ga bij hem aankloppen, hij kan mij toch niets anders doen dan mij afsnauwen. Zwijg, Joske, gij ook, Pierke. Vadertje gaat om brood. Marieke, pas eens op de twee kleintjes en gij, Nelleke, moet braaf zijn en Treeske niet bij het haar trekken. Kinderen, schept maar koeragie, vader gaat wittebrood halen!

En hij deed wat hij zegde en hij stapte naar het erf waar Cies neergesmaakt zat onder de zwaarte van zijn goud. Hij draaide het witte hek open, stapte den boomgaard op, die daar lag als een paradijs in de heerlijkheid van den zomerdag.

— Zie, dacht de man, de zon schijnt voor iedereen. Waarom moeten wij honger lijden, terwijl Cies met zijn geld geen blijf weet? Ik hoop dat hij ons helpen zal.

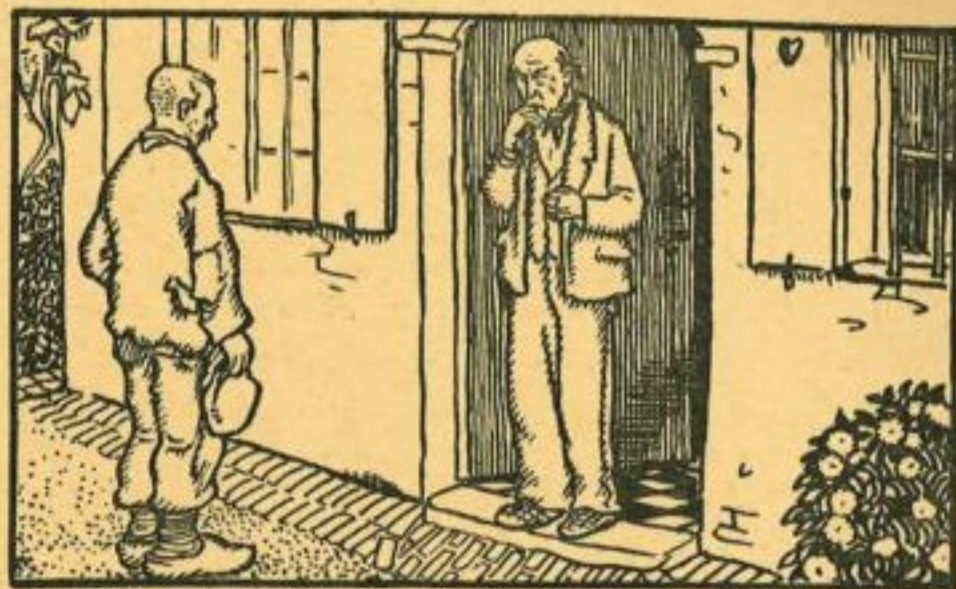
Hij klopte op de deur der Withoef.

Cies schrok voor de tweede maal. Hij dacht dat het weder op de deur van zijn harte was en hij vroeg zich af wat dit harte nu nog te zeggen had.

Hij luisterde en wachtte. Daar klonk weder het geklop en nu hoorde Cies duidelijk dat het op de voordeur was en hij riep met zwakke stem: «Binnen».

Hij stond van zijn zetel op en ging langs de kamer naar de voordeuren zag zijn buurman, met de klak in zijn handen, staan.

— Fons, sprak de boer, wat wenscht ge?

— Cies, antwoordde de ongelukkige, ik weet dat gij nooit iets weggegeven hebt en ik zou voor mezelf u ook nooit iets vragen, maar mijn vrouw ligt ziek te bed, ik kan niet gaan werken en er is geen eten meer. De kinderkens schreien van den honger. Leen mij vier mud tarwe tot den volgenden oogst.

Cies bezag den sukkelaar een lange wijl zonder te antwoorden. Fons werd er raar van en dacht dat het mis zou loopen.

Maar 't liep niet mis. Cies voelde zijn harte kloppen en de zon, die buiten zoo heerlijk scheen, deed ook de eerste korst van zijn hardvochtigheid smilten.

— Vier mud tarwe wil ik u niet leenen, sprak hij. Maar ik zal er u acht schenken, onder een voorwaarde.

— Wat verlangt ge van mij? vroeg de arme man wantrouwend.

— Wanneer ik dood zal zijn, hernam Cies, moet ge drie nachten op mijn graf waken.

— Drie nachten op uw graf waken, Cies! riep Fons verschrikt uit.

— Ja, en dat God mijn ziele dan genadig zij!

Fons was zeer bijgeloovig en de voorwaarde was hard. Maar harder nog drong de nood en hij zou in alles hebben toegestemd om zijn vrouw en zijn kinderen van den hongerdood te redden.

— Goed, Cies, antwoordde hij, ik geef u mijn woord, dat ik, het doen zal.

Hij droeg de tarwe naar huis en de kinderen konden witte-

brood eten en zijn vrouw kuste hem en hij draalde met zijn kinderen in zotten rondedans door het huis.

...

Het was of Cies voorzien had dat hij sterven zou, want drie dagen later moest hij zijn goud en zijn leven voor goed verlaten. Niemand betreurde hem en, achter zijn lijk, gingen alleen de arme buurman en zijn oudste kinderen.

Maar tot algemeene verwondering, werd er na den lijkdienst aan de armen van het dorp krentenbrood uitgedeeld, wat velen met den ouden vrek verzoenden.

Den avond der begrafenis herinnerde Fons zich zijn belofte. Gaarne had hij er zich aan onttrokken, maar een woord is een woord en voor niets ter wereld zou hij het verbreken.

— Hij heeft zich barmhartig tegenover mij aangesteld, zeide hij, hij heeft mijn vrouw en mijn kinderen gespijsd. De laatste daad van zijn leven was er een goede, ik zal mijn woord houden.

Toen de nacht over het dorpke lag en zich hulde in zijn witte mistwade, begaf de man zich naar het kerkhof en zette zich op het versch gevulde graf neder.

't Was er stil en eenig. De menschen sliepen. Geen lichtje brandde. Hij hoorde het langzame tiktakken van de oude dorpsklok en ieder half en vol uur slaan met haar bronzen klepel. Hij telde de uren. Te middernacht was de mist opgeklaard; krassend vlogen de uilen over de graven. De wind kloeg in de boomen. Fons huiverde. Een lichtje steeg in den hoek van het kerkhof op en dwaalde rond, zoodat de man haastig een kruis sloeg, want hij dacht dat het de ziel van een afgestorvene was. Eindelijk werd het helder in het Oosten, de zon verjoeg den nacht en zijn eerste wake was voorbij. Hij moest om den doorgestanen angst lachen en ging verheugd naar huis.

De tweede nacht ging eveneens rustig voorbij. De bloode buurman doorstond de duisternis en de bange geruchten moediger dan tijdens den eersten nacht, want de gewoonte werkt krachtig op den mensch.

Bij het vallen van den derden nacht begaf Fons zich echter met onrustig hart naar het graf. Een voorgevoel bekleemde hem, hij vreesde dat er iets ongewoons zou gebeuren en hij hield zijn harte vast. Hij had zich goed te herhalen dat bij de twee eerste waken er zich niets bijzonders had voorgedaan of hem geen kwaad was overkomen, niets hielp. Hij was angstig en kon den schrik niet van zijn lijf schudden.

Toen hij ter plaatse kwam, bemerkte hij een man zittend op den lagen muur van het kerkhof.

— Wat moet die daar? vroeg Fons zich af. Hij moet een vreemde zijn. Zijn gelaat is me onbekend. Wat heeft hij, des nachts, op het kerkhof verloren?

Toen hij nader trad, bemerkte hij dat de man niet jong meer was en zijn gelaat met schrammen en litteekens was bedekt. Zijn oogen blikten scherp en vinnig rond. Hij was gekleed in een oude soldatenjas en een versleten klak stond op zijn hoofd.

— Wat hebt ge hier verloren? vroeg Fons. Zijt ge niet bang op dit eenzame kerkhof?

— Ik zoek hier niets, want ik heb niets verloren! klonk het antwoord van den vreemdeling. Ik ben ook niet bang. Weet dan dat ik, als Piet, er op uittrok om te leeren bang worden, maar tot heden toe heb ik het niet geleerd, niets kan mij afschrikken. Maar onvervaard Piet kreeg een prinses tot vrouw en een heelen boel rijkdommen er bij, maar ik bleef arm.

— Denkt ge dat ge hier een prinses en rijkdommen zult vinden? vroeg Fons hem spottend.

— Neen, man, ik ben in den oorlog geweest en werd afgedankt. Ik heb geen geld om ergens te logeeren en wil hier den nacht doorbrengen. Waar de dooden slapen, zal men niet weigeren de levenden te laten rusten.

— Ge hebt gelijk, kameraad, zei Fons, die medelijden met den stakkerd kreeg. Als ge niet bang zijt, kom dan met mij gindschen grafheuvel bewaken.

— Ik stond menigmaal op wacht, antwoordde de vreemdeling; de wacht houden is het werk van een soldaat. Wat ons hier ook moge overkomen, wij zullen lief en leed met elkander deelen.

Fons was in zijn schik, toen hij den onversaagde tot gezelschap kreeg. Nu was zijn angst verdwenen.

Beiden zetten zich op het graf neder.

— Wat was er dat voor een, die hier onder ligt? vroeg de soldaat.

— Och! een sukkelaar die werkte en zijn goud opeenstapelde en zich zelf en anderen te kort deed. Maar op het laatste van zijn leven deed hij toch een goede daad en redde mij, mijn vrouw en kinderen van den hongerdood. Nu is hij zonder zijn goud moeten vertrekken en ik beloofde hem drie nachten op zijn graf te waken. Voor den dood is iedereen gelijk.

— Is dit uw eerste wake?

— Neen, de laatste.

— Dan zullen we rare, dingen zien gebeuren, sprak de soldaat. Het goud bezwaart den doode en ge moet niet verschieten als we den duivel het manneken zien komen halen. Maar we zullen er een stokje voorsteken, ik ben al menigmaal met dien kerel aan slag geweest. Ge zijt toch niet bevreesd?

— Tusschen ons gezegd en elders gezwezen, ik zou toch liever in mijn bed liggen.

— Ja, dat geloof ik.

Ze zwegen. Alles was stil; in den toren klonk de eene uur na de andere, tot het eindelijk middernacht sloeg.

— Opgepast nu, sprak de soldaat.

Zijn woorden waren nog niet koud of ze hoorden een hevig gefluit in de lucht en, onverwacht, stond de booze, in levenden lijve, voor de twee wachten.

De soldaat vroeg hem barsch:

— Wat wilt ge? Wat komt ge hier doen?

— Van hier weg! tierde de booze hem toe. Hij, die daar in 't graf ligt, hoort me toe! Weg, zeg ik u, of het gaat hier stuiven!

— Houd u maar kalm, signeur van den nacht. Wat in gewijde aarde rust, is Gode bestemd!

— Die man hoort mij toe, herhaal ik. Ik kom hem halen! Pakt u beiden weg!

— Neen! antwoordde de soldaat koppig.

— Voor de laatste maal beveel ik u dit graf te verlaten, of ik draai u den nek om!

— Mijnheerke, met uw roode pluim op uw duivelskop, gij zijt mijn overste niet, gij hebt me niets te bevelen! En al uw dreigementen kunnen mij niet afschrikken. Ik ben nooit bang geweest en ge kunt dus gerust gaan vanwaar ge gekomen zijt, want wij blijven hier zitten!

De booze dacht na:

— Met geld zal ik die schooiers wel tam krijgen.

En met zoetsappige stem voegde hij er bij:

— Als ik u een zak goud geef, zult ge dan naar huis gaan?

— Ho! antwoordde de soldaat, zoo hoor ik u liever praten. Maar een enkele zak vol geld is niet voldoende. Wanneer gij ons genoeg goud wilt geven om een van mijn laarzen te vullen, zullen wij heengaan.

De booze bekeek de laarzen van den soldaat en antwoordde:

— Zooveel geld heb ik niet bij mij, maar ik zal het gaan halen. Ginds, in de stad, woont een wisselaar, een vriend van mij, die mij gaarne zooveel zal leenen.

Hij sperde zijn vledermuizige vlerken uit en verdween met hetzelfde hevige gefluit als hij gekomen was.

Zoodra hij verdwenen was, trok de soldaat zijn linkerlaars uit en zei:

— We zullen dien kolenbrander eens een poets spelen, die hem lang geheugen zal. Geef me eens uw mes, kameraad.

Nu sneed hij de zool uit zijn laars en plaatste deze dicht bij den grafheuvel in het hoge gras, aan den rand van een half begroeiden put.

— Laat den schouwvager nu maar komen, zeide hij.

Beiden bleven zitten wachten. Het duurde niet lang of de booze kwam aangevlogen met een zakje geld in de hand.

— Schud dat beurzeke hierin leeg, zei de soldaat en lichtte de laars een weinig op. Doch ik vrees dat het niet genoeg zal zijn.

De booze schudde het zakje uit, maar de laars bleef ledig.

— Gekke kerel! riep de soldaat, dat gaat zoo niet. Ik heb u immers gezegd dat gij mijn laars met goud moet vullen. Keer terug en haal méér.

De duivel schoot in een fransche koleire en tierde zooals hij alleen het kan. Er was echter niets aan te doen. Hij vloog heen en kwam, na verloop van een uur, met een grooten zak terug.

— Schud hem maar leeg, herhaalde de soldaat, maar ik zeg u van te voren dat gij met dit vrachtje mijn laars niet zult vullen.

Weer klonken de goudstukken uit de beurs, maar de zoollooze laars bleef ledig.

— Heb ik het u niet gezegd ! riep de soldaat weer. Ik zag in mijn gansche leven zoo'n dommen kinkel niet als gij. Keer terug en haal méér !

De booze boog zich en keek met gloeiende oogen in de laars. Toen hij zich oprichtte, vroeg hij, woedend :

— Welke laarzen draagt men toch in het leger van den koning ? Wat voor groote kuitlen hebt ge ?

— Dacht gij misschien dat ik, zooals gij, paardenpooten heb ? vroeg de soldaat spottend. Sinds wanneer is de duivel zoo gierig geworden ? Zorg maar vlug dat het geld er komt, anders is onze afspraak te niet.

De duivel vloog nogmaals heen.

Langer nog dan de tweede maal bleef hij afwezig en, toen hij terugkeerde, hoorde men hem van verre zuchten onder den zwaren last van den grooten zak geld, dien hij op de schouders droeg.

— Ditmaal is de zaak in orde ! tierde hij, toen hij bij den grafheuvel kwam en den zak, met een smak, op den grond zette.

Eventjes moest hij uitblazen. Toen schudde hij den inhoud in de laars uit.

— Maakt u weg ! riep hij. Nog nooit heb ik zooveel geduld gehad als dezen nacht.

— Voor zoo'n struischen kerel als gij zijt ge rap vermoeid ! spotte de soldaat. Ik vrees echter dat ge uw geduld nog wat zult moeten uittengen, want kijk even in mijn laars.

Verrast bukte de duivel zich over het veelvratig ding en zijn zwart gelaat werd bleek van woede.

— Wel gij, ellendeling ! tierde hij.

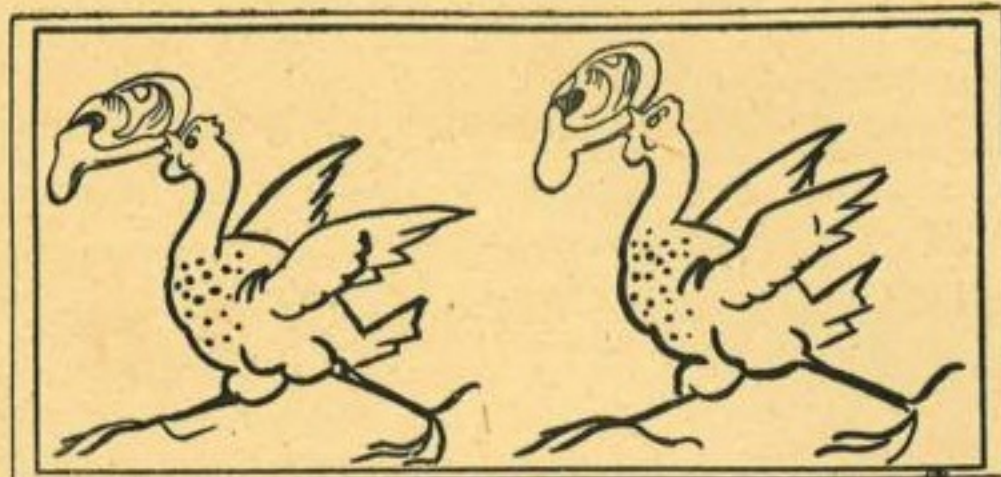
Hij wilde de laars grijpen om deze om de ooren van den soldaat te kletsen en hem af te maken maar, op dit oogenblik, brak de zon in het Oosten door en wierp haar eerste klaarte over de doodenkruiskens van het kerkhof.

De booze dekte zich 't gelaat en vloog met een schreeuw weg.

De ziel van Cies was gered.

— Wat gaan we nu met dit goud doen ? vroeg Fons. Willen we het deelen ?

— Geef mijn paart gerust aan de armen ! antwoordde de brave soldaat, ik zal toch nooit, als Piet, met een prinses trouwen ; ik kom bij u inwonen. Ge zult het met mij niet lastig hebben, want we zullen te zamen in rust en vrede leven, zoolang het God behaagt.

DE TWEE KIEKENS EN DE TWEE OOREN.

Jaak Van Wezel, een boer uit de Kempen, kreeg zekeren dag bericht dat zijn oude, kinderlooze oom, hem zou komen bezoeken. Jaak, die gaarne met zijn rijken oom op goeden voet leefde om reden van het erfdeel, was met dit aangekondigde bezoek zeer in zijn schik.

— Katrien, riep hij tot zijn oude huishoudster, nonkel Frans komt Zondag, zorg voor een smakelijken maaltijd, want ge weet dat hij een fijne lekkerbek is.

— Goed, baas, antwoordde Katrien, 't zal eens tijd worden dat wij ons hart kunnen ophalen, want schraalhans is hier sinds lang meester in de keuken.

De boer, die zijn huishoudster kende, liet deze opmerking onverlet en hernam :

— Ge maakt dus eerst een goede soep, een vetten bouillon.

— Ja, baas, met ballekens in.

— Natuurlijk, en vervolgens ?

— Dan een bouillie met wortelkens.

— Uitstekend ! Oom houdt hiervan. Verder ?

— Rundgebraad met jonge aardappelen en erwten.

— Eerste klas ! Een stuk gebrad, komsa !

En hij spreidde zijn handen open en wees een denkbeeldige grootte aan van reusachtige afmeting.

— Dan krijgen we nog varkenskarbonaden met savooikes.

— 't Zal goed zijn, Katrien.

— En voor het laatst zouden we een paar malsche graankieken kunnen braden, baas.

— Prachtig, Katrien ! We zullen de vetste kippen slachten.

Oom heeft een goede maag en ik houd er ten zeerste aan dat hij tevreden zal zijn.

— Ik zal ook nog een taart bakken, baas, met pruimenspijs en bestrooid met kandijsuiker. En daarna rijstpap.

De boer veegde het water, dat uit zijn mond liep, met het averchtsche van zijn hand af.

— En als nonkel daarbij nog een paar flesschen van onder de trap binnen heeft, dan laat ik mij kappen als hij mij niet tot zijn eenigen erfgenaam aanstelt.

— Laat hem maar komen, baas. 't Zal goed zijn !

De Zondag brak aan. Van in den vroegen morgen was Katrien in de weer. De slachter had bouillie, rundvleesch, varkenskarbonaden en gehakt gebracht dat, tot ballekens verwerkt, in de soep werd gedaan. De soep had reeds een paar uren gekookt en stond nu terzijde te trekken met wortelkens en selder er in. In een der ovens lag het rundvleesch met schoone, bruine korsten ; in den anderen oven kiskasten de twee kippen. Op de stoof, in een pan, lagen de bloedroode karbonaden gereed tot braden, overstrooid met peper en zout. Af-en-toe trok Katrien de ovens open en overgoot het gebrad met de saus. En verder roerde zij in de rijstpap, die er malsch en smijg'g' uitzag en rook naar kaneel en safran, terwijl zij er niet op lette hoe de bruine druppels uit haar snuifneus in den smakelijken brei terecht kwamen.

Katrien was in haar schik. Ondanks haar ouderdom bezat zij een ijzeren maag, die menig jong mensch haar mocht benijden. De zotte geur van al die gerechten sloeg haar bedwelmend tegen en zij pitste hier wat en daar wat en vond het allemaal naar haar zin en smaak. De soep was uitstekend, de ballekens gaar, de rostbeaf heerlijk. Nu zou ze ook maar eens snoepen van de kiekens, kwansuis, om te zien of het gebrad van pas was.

Zij sneed een vleugeltje af en vond het smakelijk.

— Hoe is 't mogelijk, mompelde zij, dat de baas spek en eieren, kippen en varkens verkoopt en een roggen boterham met vet eet en wat flauwen stomp en fletse botermelk ! Bah ! Als ge zoo iets proeft als deze kippen, dan zijn alle verlangens op de wereld voldaan !

Zij sneed nog een stuksken af en toen nog een van den anderen vleugel. Haar begeerte en haar eetlust namen toe en, zij wist zelf niet hoe het gebeurde, maar na een half uurtje bleven er van de twee kippen anders niet meer over dan wat afgekloofde beentjes.

— Heere, mijn tijd ! riep zij verschrikt uit. Hoe ga ik dat nu

weer goed maken ? 't Is twaalf uur geslagen en nonkel zal gaan komen.

In 't begin wist zij er geen raad open zij schreide als een jong meisje.

Terwijl zij aldus stond te jammeren en maar werk had om met haar blauwen voorschoot haar tranen weg te vegen, keek zij door 't venster en, warempel, daar was de bezoeker al op de werf.

Zij liet alles braden wat braadde en liep hem schreiend te gemoet.

— Ach, nonkel Frans, riep ze, nonkel Frans !

— Maar Katrien toch, ge doet me verschieten. Wat is er gaande ?

— Ach, de baas, de baas !...

— Wat is er met Jaak ? vroeg de man verschrikt. Is hij ziek ?

— Ware hij maar ziek, maar hij is zot, stapelzot !

— Wat is dat voor een historie ! hernam de oom. En waarom is hij stapelzot ?

— Weet ik het hoe hij het geworden is ! Sinds enkele dagen doet hij anders niet dan zijn messen wetten om den eerste, die in huis komt, beide ooren af te snijden.

— Oei ! Oei ! Oei ! kreet Frans, dat is erg, maar mij zal hij toch niet hebben.

— Hoor maar eens, nonkeltje, daar is hij weer bezig de messen te wetten. Hoort ge het ?

Inderdaad, uit de eetkamer hoorde men het gekriskras van twee tegen elkander slaande messen.

Nonkel werd bang. Moest hij daarvoor zoo oud worden om zijn beide ooren te verliezen ? Maar 't zou niet waar zijn.

— Ik ben weg ! riep hij. Salut !

En, zoo hard hij kon, zette hij het op een loopen.

Jaak zag hem, door het raam, de werf afhollen. Hij sprong in de keuken en vroeg Katrien wat dat allemaal voor een ruzie was geweest in de keuken en waarom nonkel, gelijk iemand met een bijennest in zijn broekspijp, op den loop was.

— Och, baas, zuchtte Katrien, nu is toch iets wreeds gebeurd. Ge moet weten...

— Maar spreek dan toch, oude babbelaarster !

Katrien wilde nonkel den tijd laten om een behoorlijken afstand tusschen hem en de hoeve te stellen, want voor niets op de wereld zou ze gewild hebben dat de baas de echte gebeurtenis te weten kwam. Bij het hooren van het opvliegend woord van haar baas begon ze weder te schreien en te kermen :

— Oude babbelaarster ! Waaraan heb ik dat toch verdiend ?

— Zwijg en spreek ! tierde de baas.

— Hoe kan ik dat nu, baas ?

— Zeg mij dan toch wat er gebeurd is, zonder meer.

— Ach, baas, verklaarde Katrien nu, nonkel is stapelgek geworden. Stel u voor dat hij mij bijna omverliep en vlug als een jachthond de twee kippen uit den oven haalde en er mede op de vlucht ging.

— Wat ! tierde Jaak, de kippen gestolen ? De twee malsche, vette graankieken, de allerschoonste uit den hoop ! Maar is de oude tegen een molen geloopt ?

Hij schoot in één woede naar buiten en zag juist nonkeltje verdwijnen achter de haag, de ooren met zijn twee handen bedekkende.

— Nonkel ! Nonkel Frans ! riep Jaak. Laat er mij ten minste één van de twee !

Maar nonkel verstond de taal van den messenwetter aldus niet. Hij dacht dat hij hem om één oor verzocht en hij antwoordde dan ook vol schrik en zoo luid mogelijk :

— Nog geen half, nog geen stuk, niemendal ! Niets ! Niets ! Niets !

— Hebt ge van uw leven zoo'n zotten kerel gezien ! zei Jaak. 't Is onbegrijpelijk voor zoo'n rijken vent !

